

"ҚАЗАҚСТАН ҚОР БИРЖАСЫ" АҚ

"Қазақстан қор биржасы" АҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен
(2019 жылдың 29 қарашасындағы
№ 147 отырыс хаттамасы)

б е к і т і л д і

2019 жылдың 03 желтоқсанынан бастап
қолданысқа енгізілді

Маркет-мейкерлер қызметінің **ЕРЕЖЕЛЕРІ**

Алматы қ.

2019

ТҮЗЕТУЛЕР ПАРАҒЫ

1. № 1 өзгертулер мен толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ шешімімен (2020 жылдың 09 маусымындағы № 78 отырыс хаттамасы) бекітілген;
- Қор нарығында ASTS+ сауда-клирингтік жүйесінің екінші шығарылымы өндірістік эксплуатацияға берілген күннен бастап қолданысқа енгізілді.

2. № 2 өзгертулер мен толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ шешімімен (2020 жылдың 30 маусымындағы № 89 отырыс хаттамасы) бекітілген;
- 2020 жылдың 01 шілдесінен бастап қолданысқа енгізілді.

3. № 3 өзгертулер мен толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ шешімімен (2020 жылдың 14 шілдесіндегі № 96 отырыс хаттамасы) бекітілген;
- 2020 жылдың 29 шілдесінен бастап қолданысқа енгізілді.

4. № 4 толықтыру:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ шешімімен (2020 жылдың 27 тамызындағы № 117 отырыс хаттамасы) бекітілген;
- 2020 жылдың 28 тамызынан бастап қолданысқа енгізілді.

5. № 5 өзгерту мен толықтыру:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ шешімімен (2020 жылдың 10 қыркүйегіндегі № 123 отырыс хаттамасы) бекітілген;
- 2020 жылдың 11 қыркүйегінен бастап қолданысқа енгізілді.

6. № 6 өзгертулер мен толықтыру:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ шешімімен (2020 жылдың 29 қазанындағы № 144 отырыс хаттамасы) бекітілген;
- қолданысқа енгізілуі 2020 жылдың 12 қарашасына белгіленген, осы Ережелерге 4 қосымшаға енгізілген өзгертулерден басқасы, 2020 жылдың 30 қазанынан бастап қолданысқа енгізілді.

7. № 7 өзгерту мен толықтыру:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ шешімімен (2020 жылдың 30 желтоқсанындағы № 159 отырыс хаттамасы) бекітілген;
- 2020 жылдың 04 желтоқсанынан бастап қолданысқа енгізілді.

8. № 8 өзгертулер мен толықтырулар:

- "Қазақстан қор биржасы" АҚ шешімімен (2020 жылдың 11 желтоқсанындағы № 162 отырыс хаттамасы) бекітілген;
- 2020 жылдың 14 желтоқсанынан бастап қолданысқа енгізілді.

Осы Ережелер "Қазақстан қор биржасы" АҚ (бұдан әрі – Биржа) Маркет-мейкерлер туралы қағиданың талаптарына сәйкес әзірленіп, Биржа мүшелеріне маркет-мейкер мәртебесін берудің шарттары мен тәртібін, маркет-мейкер мәртебесінен ерікті бас тартудың шарттары мен тәртібін немесе осындай мәртебеден мәжбүрлі түрде осы мәртебеден айыру тәртібін, маркет-мейкердің маманданымын және маркет-мейкердің міндеттерін орындамағаны немесе бұзғаны үшін жауапкершілігін анықтайды.

1 бап. Жалпы қағидалар

1. Осы Қағидада пайдаланылған ұғымдар, Биржаның ішкі құжаттарында немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында анықталған ұғымдарға ұқсас.
2. Осы Ережелердің мақсаттары үшін маркет-мейкердің маманданымы деп, Қағидада және осы Ережелерде белгіленген талаптар, құқықтар, міндеттер, тыйымдар, шектеулер, ерекше шарттар, жеңілдіктер (преференциялар) және өзге де шарттарына қосымша болып табылатын қандай да бір түрдегі (атаудағы) немесе бірнеше ұқсас түрдегі (атаудағы) қаржы құралы бойынша маркет-мейкерлерге қойылатын талаптар, құқықтар, міндеттер, тыйымдар, шектеулер, ерекше шарттар, жеңілдіктер (преференциялар) және өзге де шарттардың жиынтығы деп түсіну керек. Маркет-мейкерлердің маманданымы осы Ережелердің 2, 3 және 4 қосымшаларында көрсетілген.

2 бап. Маркет-мейкердің мәртебесін берудің және беруден бас тартудың шарттары мен тәртібі

1. Биржа мүшесіне маркет-мейкер мәртебесі, Биржаның сауда-саттық бөлімшесінің қызметтік жазбахаты негізінде, осы құрылымдық бөлімшенің қызметіне жетекшілік ететін, Биржа Басқармасы мүшесінің өкімі бойынша беріледі (*осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген*).
2. Маркет-мейкер мәртебесі қаржы құралының қандай да бір түрі бойынша, Қағида мен осы Ережелерде қарастырылған шарттарға сәйкес беріледі.
3. Қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесін алу үшін Биржа мүшесі осы Ережелердің 1 қосымшасындағы нысан бойынша толтырылған өтінішін, осы Биржа мүшесі осы атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкердің қызметін бастауды жоспарлаған күнге дейін, үш жұмыс күн бұрын беруі тиіс.
4. Биржа мүшесінің оған қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесін беру туралы өтінішін Биржа алған күннен кейін үш жұмыс күн аралығында Биржа осы Биржа мүшесіне оған осы атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесі берілгені туралы немесе аталмыш мәртебені беруден уәжделген бас тарту туралы (осы баптың 3 тармағында белгіленгенді қоспағанда) хабарламасын жолдайды.

Сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасы мүшесінің Биржаның ресми тізіміне жаңадан енгізілген (биржада айналысқа жіберілген) кез келген атаудағы бағалы қағаздар бойынша маркет-мейкер мәртебесін беру туралы өкімі, Биржа Басқармасының осы атаудағы бағалы қағаздардың ресми тізімге енгізілуі (Биржада айналысқа жіберілуі) туралы шешімі қолданысқа енгізілген күннен кейін үш жұмыс күннен кешіктірмей, бірақ осы атаудағы бағалы қағаздардың сауда-саттығы ашылатын күннен кешіктірмей шығарылуы тиіс (*осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген*).

Сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасы мүшесінің Биржаның ресми тізіміне жаңадан енгізілген (биржада айналысқа жіберілген) кез келген атаудағы бағалы қағаздар бойынша маркет-мейкер

мәртебесін Биржа мүшесіне беру туралы өкімінде атамшы мәртебенің белсендірілу күні туралы жазба болуы тиіс, яғни, осы Биржа мүшесінің осы атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер міндеттерін орындау жүктеле бастайтын күн көрсетілуі тиіс. Бұл ретте, аталмыш мәртебенің белсендірілу күнін Биржа, осы Биржа мүшесінің оған осы атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесін беру туралы өтінішіндегі шарттардан шыға отырып, анықтайды *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымынан бастап өзгертілген)*.

Биржа мүшесіне жолданатын оған қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесін беру туралы хабарламасында аталған мәртебенің қолданысқа енгізілу күні туралы жазба болуы тиіс.

5. Егер Биржа мүшесі, сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасы мүшесінің өкімімен қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесінен айырылған болса (соның ішінде аталмыш мәртебеден өз еркімен бас тарту себебімен), осы Биржа мүшесінің оған осы атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесін беру туралы жаңа өтініші, осындай шешім қабылданған күннен кейін кемінде 30 күнтізбелік күннен кейін Биржамен қаралады *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*.
6. Биржа келесі негіздердің кез келгені бойынша, Биржа мүшесіне қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесін беруден бас тартуға құқылы:
 - 1) осы Биржа мүшесінің осы атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесін беру туралы өтінішінің осы Қағиданың 1 қосымшасында берілген үлгіге сәйкессіздігіне байланысты;
 - 2) осы Биржа мүшесі, оған аталмыш мәртебе беру туралы өтінішінің түпнұсқасын берген күннен бұрын қатарынан 12 ай бойы Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар нарығы туралы заңнамасының және/немесе Биржаның бағалы қағаздар нарығында айла-шарғы жасау, және/немесе жосықсыз тәртібі, және/немесе инсайдерлік ақпаратты заңсыз қолдану бөлігіндегі нормаларын орындамағаны;
 - 3) осы Биржа мүшесінің қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер міндеттерін (осы Қағиданың 6 бабының 1 тармағының екінші абзацында маркет-мейкердің міндеттерін орындамау жағдайы анықталғандай) тұрақты қайталанған (соңғы қатарынан 12 ай барысында екі және одан көп рет) орындамауы.
7. Осы баптың 4 тармағында анықталған жағдайлардан басқа, Биржа мүшесінің оған маркет-мейкер мәртебесін беру туралы өтінішінің түпнұсқасын Биржа алған күннен қатарынан 12 ай барысында Қағидада және осы Ережелерде және осы Биржа мүшесіне қатысты қолданылатын маркет-мейкердің маманданымдарында белгіленген кез келген талаптарды, тыйымдарды, шектеулерді және айрықша шарттарды бұзса, Биржа өз мүшесіне қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесін беруден бас тартуға құқылы.
8. сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасы мүшесі қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесін Биржа мүшесіне беруі туралы өкім шығарған күні, Биржа осы Биржа мүшесіне осындай мәртебенің берілгені туралы хабарлама жолдаған күні, уәкілетті органға аталмыш өкімнің қабылданғаны туралы хабарлама жолдап, өз интернет-сайтында (www.kase.kz) тиісті жаңалығын жариялайды *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*.

3 бап. Биржа мүшесінің маркет-мейкер мәртебесінен ерікті бас тартуының шарттары мен тәртібі

1. Биржа мүшесі маркет-мейкер мәртебесінен осы атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер ретінде үздіксіз қызметінің мерзімі, осы Биржа мүшесіне тиісті қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесі берілген күннен бастап, мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша маркет-мейкер ретінде қызмет етудің мерзімі 10 сауда-саттық күнді құрайтын жағдайларды қоспағанда, кемінде 30 сауда-саттық күн болу шартымен ерікті бас тартуға құқылы.
2. Биржа мүшесі қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесінен өз еркімен бас тартуы үшін осы Биржа мүшесінің атқарушы органының мүшесі болып табылатын өкілетті тұлғасымен (осы Биржасының атқарушы органының функциясын жеке дара атқаратын, тұлғамен) қол қойылған, осы Биржа мүшесінің мөрі басылған, еркін түрде жазылған хатының түпнұсқасын, осы хатта осы атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері міндеттерін атқаруды тоқтатуының қалаған күні туралы жазу болуы тиіс, Биржаға ұсынады. Бұл ретте бұндай күнді осы Биржа мүшесі дербес түрде, осы Қағиданың осы бабының 1 және 2 бабының шарттарынан шыға отырып, анықтайды.
3. Биржа мүшесі қандай да бір қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесінен өз еркімен бас тартуы туралы хабарлама берілген күнге қарамастан және Биржа мүшесі қандай да бір қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесінен өз еркімен бас тартуды белгілеген датасына қарамастан, осы Биржа мүшесі осы атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері міндеттерін, Биржа аталған хабарламасының түпнұсқасы кіріс хат-хабар ретінде тіркеген күннен кейін кемінде үш сауда-саттық күн бойы орындауы тиіс.
4. Биржа мүшесі қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесінен өз еркімен бас тартуы туралы хабарламасын алған күннен кейін үш жұмыс күн аралығында осы Биржа мүшесіне осы атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесінен өз еркімен бас тартуы себебінен айыру туралы хабарлама жолдайды.

Биржа мүшесін маркет-мейкер мәртебесінен айыру, егер ол осы мәртебеден өз еркімен бас тартқан болса, осы Ережеде көзделген шарттарды ескере отырып, сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасы мүшесінің өкімі негізінде жүзеге асырылады. *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген).*

Қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесінен осы мәртебеден өз еркімен бас тартуы себебінен айыру туралы сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасы мүшесінің өкімінде аталған мәртебенің күшін жою күні, яғни, осы атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесін орындаудан босатылатын күні белгіленуі тиіс. Бұл ретте аталмыш мәртебенің күшін жою күнін Биржа осы баптың 1 және 2 тармақтарындағы шарттарды ескере отырып, осы Биржа мүшесі осы атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесін орындауды тоқтатуды көздеген қалаған күнін ескере отырып, анықтайды *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген).*

Биржа мүшесіне жолданатын қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесінен өз еркімен бас тарту себебінен айыру туралы Биржаның хабарламасында аталған мәртебенің күшін жою күні туралы жазба болуы тиіс.

5. Сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасы мүшесінің Биржа мүшесін қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-

мейкері мәртебесінен өз еркімен бас тартуы себебінен айыру туралы өкім шығарған күні, Биржа уәкілетті органға Биржа мүшесін маркет-мейкер мәртебесінен айыру туралы хабарлама жолдайп, тиісті ақпаратты өз интернет-сайтында (www.kase.kz) жаңалық жариялайды *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 шілдесіндегі шешімімен өзгертілген)*.

4 бап. Маркет-мейкер мәртебесінен мәжбүрлі түрде айырудың шарттары мен тәртібі

1. Сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасының мүшесі Биржа мүшесін қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесінен мәжбүрлі түрде айыру туралы өкімді келесідей бір немесе бірнеше негіздемелер бойынша шығаруға құқылы *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*:
 - 1) Қазақстан Республикасы заңнамасының немесе Биржаның ішкі құжаттарының өзгеруі себебінен, осы Биржа мүшесінің осы атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері ретінде әрі қарай қызмет етуі мүмкін емес болатындай жағдайдың туындауы;
 - 2) осы Биржа мүшесінің Қазақстан Республикасының заңнамасының, Биржаның ішкі құжаттарының және Биржа мүшесінің этикасының нормаларын орындамауы;
 - 3) Биржа мүшесінің кез келген атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері міндеттерін орындамау жағдайының бар болуы (осы Ережелердің 6 бабы 1 тармағының екінші абзацында маркет-мейкердің міндеттерін орындамау жағдайы сияқты);
 - 4) Биржа мүшесінің Қағиданың және осы Ережелердің мәтінінде және Биржа мүшесіне қатынасты қолданылатын маркет-мейкерлер маманданымында белгіленген талаптарды, тыйымдарды, шектеулерді, ерекше шарттарды орындамауы.
2. Сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасының мүшесі Биржа мүшесін қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесінен мәжбүрлі түрде айыру туралы өкімінде аталған мәртебенің күшін жою күні, яғни, осы атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесін орындаудан босатылатын күні белгіленуі тиіс. Бұл ретте аталмыш мәртебенің күшін жою күнін, Биржа дербес түрде, бұл өкімді шығарған күннен бұрын болмауын ескере отырып, анықтайды *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*.
3. Сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасының мүшесі Биржа мүшесін қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесінен мәжбүрлі түрде айыру туралы өкім шығарған күннен кейін үш жұмыс күн аралығында, осы Биржа мүшесіне осы атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері мәртебесінен мәжбүрлі түрде айыру туралы хабарламасын жолдап, уәкілетті органға шығарылған өкім туралы жазбаша хабарлама ұсынады, сондай-ақ осы өкім туралы Биржаның интернет-сайтында (www.kase.kz) тиісті жаңалық жариялайды *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*.
4. Сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасының мүшесі Биржа мүшесін қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесінен мәжбүрлі түрде айыру туралы шығарған өкіміне, аталмыш өкім шығарылған күннен бастап 30 күнтізбелік күн аралығында шағымдануға болады.

Биржа мүшесінің қандай да бір атаудағы қаржы құралдары бойынша маркет-мейкері мәртебесін мәжбүрлеп тоқтату туралы өкімге шағым беру туралы өтінішін Биржа Басқармасы қарайды. Сауда-саттық бөлімшесінің жұмысына жетекшілік ететін Биржа Басқармасының мүшесі Биржа мүшесін маркет-мейкер мәртебесінен мәжбүрлеп айыру туралы өкіміне шағымдану мәселесі бойынша дауыс беруге қатыспайды.

Биржа мүшесінің қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесінен мәжбүрлі түрде айыру туралы өкіне шағымдануы осы өкімнің қолданыста болуын уақытша тоқтатпайды.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген)

5 бап. Маркет-мейкерлер қызметінің нормалары

1. Қағиданың 12 тармағының талаптарын ескере отырып, бүкіл сауда-саттық барысында маркет-мейкердің баға ұсыныстарына келесі қосымша талаптар белгіленеді:
 - 1) міндетті баға белгілеудің көлемі осы Ережелерде белгіленген мөлшерді құруы тиіс;
 - 2) міндетті баға белгілеулерді жариялау және қолдау шарттары спрэдтің мәнін орындауды қарастырмайтын болса, спрэд осы Ережелерде белгіленген мәннен аспауы тиіс;
 - 3) міндетті баға белгілеулерді осы Биржа мүшесі өз есебінен де, клиенттерінің тапсырмаларына сәйкес олардың есебінен де жариялап, қолдай алады (осы тармақтың 4) тармақшасында белгіленген ерекшеліктерді ескерумен);
 - 4) осы Биржа мүшесіне міндетті баға белгілеулерді жариялағанда Бақылау және қамтамасыз ету жүйесі арқылы бақыланатын, сауда-саттық шоттарын пайдалануға тыйым салынады *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*;
 - 5) қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесіне иеленген Биржа мүшесі, осы атаудағы қаржы құралы бойынша оның міндеттерін орындауға орай айсберг-өтімдер беруге құқығы жоқ *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен енгізілген)*.
2. Егер өзгесі осы Ережелерде белгіленбесе, Биржа мүшесінің қандай да бір атаудағы қаржы құралының маркет-мейкері міндеттерін орындауға орай сауда-саттық жүйесіне берілген осы қаржы құралын сатып алуға (сатуға) өтінімін осы Биржа мүшесінің міндетті баға белгілеуі немесе маркет-мейкердің өтінімі деп белгілеуі тиіс.

Қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесіне иеленген, Биржа мүшесінің осы атаудағы қаржы құралын сатып алуға (сатуға) өтінімі міндетті баға белгілеуі немесе маркет-мейкердің өтінімі деп белгіленбесе, бұндай өтінім сауда-саттық жүйесімен Биржа мүшесі осы атаудағы қаржы құралдары бойынша маркет-мейкер міндеттерін орындауға орай берген өтінімі деп танылмайды.
3. Қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесі бар, Биржа мүшесі міндетті баға белгілеуінде көрсетілген бағаны, қолданыстағы осы Ережелерде орнатылған спрэдті орындау шартымен, өзгертуге құқылы.

4. Қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесіне иеленген, Биржа мүшесі сауда-саттық сессиясы барысында тайм-аутты пайдалануға құқылы, оның жалпы максималды ұзақтылығы осы Ережелерде анықталады.

Егер өзгесі осы Ережелерде анықталмаса, тайм-аутты сауда-саттық сессиясы барысында бөліп алуға болады.

Қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесіне иеленген, Биржа мүшесімен қолданылатын тайм-ауттың нақты ұзақтылығы сауда-саттық сессиясы барысында, осы Биржа мүшесінің осы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер міндеттерін (міндеттер жиынтығын) орындамау жағдайы туындаған сәттен бастап есептеліп, осындай жағдай жойылған сәттен бастап уақытша тоқтатылады да, осы Биржа мүшесінің содан кейінгі аталмыш міндетін (міндеттер жиынтығын) орындамау жағдайы туындаған сайын қайта басталып, жаңа жағдай жойылған сәтте қайтадан тоқтатылады.

6 бап. Маркет-мейкердің міндеттерін орындамау немесе бұзу үшін жауапкершілік

1. Биржа мүшелерінің маркет-мейкер міндеттерін орындағанда жіберетін айыптарын дифференциациялау мақсатында маркет-мейкердің міндеттерін орындамау немесе бұзу жағдайларды бөледі.

Маркет-мейкердің өз міндеттерін орындамау жағдайы деп қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкердің сауда-саттық жүйесінде сауда-саттық сессия барысында осы атаудағы қаржы құралын (осы Ережелердің 5 бабының 4 және Қағиданың 13 тармағында белгіленгеннен басқа) сатып алуға немесе сатуға баға белгілеулерін жарияламағаны және/немесе қолдамағаны жатқызылады.

Маркет-мейкердің өз міндеттерін орындамау жағдайы деп, қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер осы Қағиданың негізгі мәтінінде белгіленген талаптарды, тыйымдарды, шектеулерді және айрықша шарттардың кез келгенін және осы Биржа мүшесіне қатысты қолданылатын осы Ережелердің (осы Ережелердің 5 бабының 4 және Қағиданың 13 тармағында белгіленген ерекшеліктерді және осы тармақтың екінші абзацында келтірілген анықтамаға келетін жағдайларды қоспағанда) орындамауы тұспалданады.

2. Қандай да бір атаудағы қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесіне иеленген Биржа мүшесін белгіленген талаптардың тыйымдардың, шектеулердің және айрықша шарттардың кез келгенін бір күнтізбелік ай барысында орындамаған немесе бұзған жағдайда, осындай Биржа мүшесіне келесідей ықпалшаралар немесе олардың комбинациялары қолданылады:
 - 1) бір күнтізбелік ай ішінде міндеттемені бұзғаны үшін маркет-мейкер маманданымдарда көзделген комиссиялық төлемдер мен Биржаның сыйақыларын төлеу бойынша жеңілдіктерге құқығынан айырылады;
 - 2) сауда-саттық бөлімшесіне жетекшілік ететін Биржа Басқармасы мүшесінің өкімімен бір күнтізбелік ай ішінде маркет-мейкердің кез келген міндетін бұзудың екінші және одан кейінгі жағдайлары үшін осы Биржа мүшесі мәжбүрлеу тәртібімен маркет-мейкер мәртебесінен айырылуы мүмкін *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімдерімен өзгертілген)*.
3. Биржа мүшесіне осы баптың 2 тармағында көрсетілген саннан санкцияны (ықпалшаралардың комбинациясын) қолдану туралы шешімді осы баптың 1 тармағының екінші және үшінші абзацтарында келтірілген анықтамаға жататын жағдайдың туындауы мен дамуының барлық мән-жайларын қарау нәтижелері бойынша сауда-саттық бөлімшесіне жетекшілік ететін Биржа

Басқармасының мүшесі қабылдайды *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*.

Бұл ретте комиссиялық алымдарды төлеу бойынша жеңілдіктерден және Биржаның сыйақы төлеуінен айырылуды көздейтін санкция Биржаның осы мүшесіне қолданылатын маркет-мейкердің ерекшелігіне сәйкес сөзсіз қолданылады.

Осы тармақтың бірінші абзацына сәйкес мән-жайларды қарау барысында сауда-саттық бөлімшесіне жетекшілік ететін Биржа Басқармасының мүшесі Биржа мүшесі сауда-саттық жүйесіне берген барлық өтінімдерді, оның ішінде осы Биржа мүшесі міндетті баға белгілеулер немесе маркет-мейкердің өтінімдері ретінде белгілемеген барлық өтінімдерді зерделейді *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*.

7 бап.

Тұжырымды қағидалар

1. Осы Ережелермен реттелмеген мәселелер, Қазақстан Республикасының заңнамасына, Биржаның ішкі құжаттарына, сондай-ақ өз құзыреті шегінде белгіленген тәртіппен қабылданатын Биржа органдарының шешімдеріне сәйкес шешіледі.
2. Осы Ережелерге өзгерістердің және/немесе толықтырулардың уақтылы енгізілуіне жауапкершілік (актуалдылау) сауда-саттық департаментіне жүктеледі.
3. Осы Ережелер қажеттілігіне қарай, бірақ осы Ережелер қолданысқа енгізілген күннен бастап есептелетін, әрбір бес жылда кемінде бір рет актуалдылануға жатады.

Маркет-мейкерлер
қызметінің ережелеріне

1 қосымша

"Қазақстан қор биржасы" АҚ

Маркет-мейкер мәртебесін беру туралы

Ө Т І Н І Ш

Осы өтінішімізбен [өтініш берушінің толық атауын көрсету] [күнін көрсету] бастап [бар болған жағдайда сызбаның нөмірін көрсету] сызба(сы)ның талаптарына сәйкес [сәйкестендіру деректемелерін көрсете отырып, қаржы құралдарының атауын көрсету] бойынша маркет-мейкер мәртебесін беруді сұраймыз (осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 29 қазанындағы шешімімен өзгертілген).

Біз "Маркет-мейкерлер туралы қағида" және "Маркет-мейкерлер қызметінің ережелері" атты Биржаның ішкі құжаттарымен танысқанымызды, оның ішінде жоғарыда аталған қаржы құралдары бойынша маркет-мейкер мәртебесін иеленуден туындайтын міндеттемелер мен міндеттер және осындай маркет-мейкер ретінде біздің жауапкершілігімізді растаймыз.

Өзімізге маркет-мейкерлер туралы көрсетілген Ережелерге сәйкес жоғарыда көрсетілген қаржы құралдары бойынша міндетті баға белгілеулерді және жоғарыда көрсетілген қаржы құралдары бойынша маркет-мейкер мәртебесін иеленуімізден туындайтын өзге де міндеттерді жариялау және қолдау міндеттемесін аламыз.

Лауазымы

[қолтаңба]

Инициалдары, тегі

[мөрдiң баспа-таңбасы (бар болса)]

Бағалы қағаздар бойынша маркет-мейкердің

МАМАНДАНЫМЫ

1 бөлім. МІНДЕТТІ БАҒА БЕЛГІЛЕУЛЕРГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

- 1.1. Бағалы қағаздар бойынша міндетті баға белгілеулерді сауда-саттық жүйесінде сауда-саттық күні бойы (осы Маманданымның 2 бөлігінде белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып) қолдайды.
- 1.2. Егер Биржаның Директорлар кеңесінің шешімімен қандай да бір жекелеген атаулардың бағалы қағаздарына қатысты өзгесі белгіленбесе, маркет-мейкер осы Маманданымға қосымшада белгіленген 1, 2 немесе 3 сызбалардың шарттарына сәйкес міндетті баға белгілеулерді (оның таңдауы бойынша) жариялайды және қолдайды (*осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымындағы және 2020 жылдың 29 қазанындағы шешімімен өзгертілген*).
- 1.2-1. 1 сызбаның шартына сәйкес мәмілелер бойынша есеп айырысулар АҚШ долларымен жүзеге асырылатын үлестік бағалы қағаздардың / ETF бағалы қағаздарының / жаһандық депозитарлық қолхаттардың саны күнтізбелік аптаның бірінші жұмыс күнінде апта сайынғы негізде мынадай алгоритм бойынша есептеледі:

- 1) Алматы уақытымен 09.30-ға дейін Биржаның Ақпарат және статистика департаменті Bloomberg ақпараттық жүйесінің терминалында жарияланатын Лондон қор биржасында ағымдағы күнтізбелік аптаның бірінші жұмыс күнінің алдындағы соңғы жұмыс күні қалыптасқан, осы үлестік бағалы қағаздардың / ETF бағалы қағаздарының / қолхаттардың жабылу бағасын тіркейді; Bloomberg терминалында мұндай ақпарат болмаған немесе ол жұмыс істемеген жағдайда мұндай ақпараттың резервтік көздері ретінде оларда жарияланатын жабу бағасының дұрыстығы мен ақталдылығы бөлігінде сенімге ие интернет-сайттар пайдаланылады;
- 2) осы тармақтың 1) тармақшасына сәйкес алынған осы үлестік бағалы қағаздар / ETF бағалы қағаздары / қолхаттар бойынша жабу бағасы үлестік бағалы қағаздардың / ETF бағалы қағаздарының / жаһандық депозитарлық қолхаттардың санын мынадай формула бойынша есептейтін Биржаның сауда-саттық департаментіне беріледі:

$$K = \frac{2\,000 \times MCI}{P \times R}, \text{ мұнда}$$

- K – үлестік бағалы қағаздардың / ETF бағалы қағаздарының / жаһандық депозитарлық қолхаттардың үлкен жағына дөңгелектелген саны;
- MCI – зейнетақыларды, жәрдемақыларды және өзге де әлеуметтік төлемдерді есептеу үшін, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айыппұл санкцияларын, салықтарды және басқа да төлемдерді қолдану үшін айлық есептік көрсеткіш, оның мәні тиісті жылдарға арналған республикалық бюджет туралы Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленеді;
- P – осы тармақтың 1) тармақшасына сәйкес алынған жабу бағасы;
- R – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі есептеуді жүзеге асыру күніне белгілеген ұлттық валютаның ресми бағамы;
- 3) осы тармақтың 2) тармақшасына сәйкес алынған үлестік бағалы қағаздардың / ETF бағалы қағаздарының / жаһандық депозитарлық қолхаттардың саны Биржаның сауда-саттық жүйесіне енгізіледі және осы үлестік бағалы қағаздармен / ETF бағалы

қағаздарымен / қолхаттармен сауда-саттық ашылғанға дейін 60 минут бұрын маркет-мейкерге электрондық пошта арқылы хабарлама жіберіледі.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымындағы шешімімен енгізілген және Биржа Басқармасының 2020 жылдың 11 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)

- 1.3. Міндетті баға белгілеулерді хабарландырудың және қолдаудың бір сызбасынан басқа маркет-мейкерге ауысу үшін күнтізбелік ай басталғанға дейін бес жұмыс күн бұрын биржаға еркін түрде жазылған тиісті өтінішті ұсынуы тиіс.

Ағымдағы ай ішінде міндетті баға белгілеулерді хабарландырудың және қолдаудың бір сызбасынан басқасына көшуге тыйым салынады.

- 1.4. Маркет-мейкер 1 немесе 2 сызбаға сәйкес міндетті баға белгілеулерді жариялайтын және қолдайтын мемлекеттік бағалы қағаздар шығарылымдарының ең аз саны өтелгенге дейінгі мерзімді құрайтын мемлекеттік бағалы қағаздардың бес шығарылымын құрайды *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*:

360 күннен кем;

361 күннен 1080 күнге дейін қоса;

1081 күннен 1800 күнге дейін қоса;

1801 күннен 2520 күнге дейін қоса;

2521 күннен 3600 күнге дейін қоса.

(Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымындағы шешімімен толықтырылған және Биржа Басқармасының 2020 жылдың 10 қыркүйегіндегі шешімімен өзгертілген)

- 1.5. Дискреттік аукцион әдісімен бағалы қағаздармен сауда-саттық жүргізу кезінде маркет-мейкер жариялаған міндетті баға белгілеулерді сауда-саттық жүйесі осындай аукцион өткізу барысында Биржа мүшесі өзінің маркет-мейкер міндеттерін орындау үшін берген ретінде есепке алмайды *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен енгізілген)*.

- 1.6. Міндетті баға белгілеулернің параметрлері 1 немесе 2 сызбалардың талаптарына сәйкес келетін, мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша маркет-мейкер міндетті баға белгілеулерді жариялауға және қолдауға ниет білдірген мемлекеттік бағалы қағаздар шығарылымдарының санын оларды өтегенге дейін қалған күндер санына қарамастан көбейтуге құқылы *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 10 қыркүйегіндегі шешімімен енгізілген және 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*.

2 бөлім. ТАЙМ-АУТТЫҢ ШАРТТАРЫ

- 2.1. Бағалы қағаздар бойынша тайм-аут сауда-саттық күннің кез келген уақытында пайдаланылуы мүмкін.
- 2.2. Бағалы қағаздар бойынша тайм-ауттың максималды жалпы ұзақтылығы бір ауда-саттық күн барысында 90 минутты құрайды.
- 2.3. Мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша тайм-ауттың максималды жалпы ұзақтылығы бір сауда-саттық күн барысында 150 минутты құрайды.

3 бөлім. МАРКЕТ-МЕЙКЕРДІҢ ҚОСЫМША ҚҰҚЫҚТАРЫ

- 3.1. Міндетті баға белгілеулерді жариялаудың және қолдаудың 1 немесе 2 сызбасын таңдаған мемлекеттік бағалы қағаздар жөніндегі маркет-мейкер осындай бағалы қағаз бойынша міндетті баға белгілеуді қолдауы мақсатында айналыстың бір мерзімінің ішінде бағалы

қағаздың түрін өзгертуге құқылы, бұл ретте Биржаның осы мүшесіне өзгертін бағалы қағаз бойынша маркет-мейкер мәртебесі берілген күннен бастап оның маркет-мейкер ретіндегі қызмет мерзімі кемінде он сауда-саттық күнді құрауы тиіс *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымындағы шешімімен толықтырылған)*.

- 3.2. Маркет-мейкер, егер осы Биржа мүшесі сауда күні ішінде жасасқан осы атаудағы бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілелерінің қол жеткізген жиынтық көлемі (ол бұрын жариялаған міндетті баға белгілеулер негізінде) қандай да бір атаудағы бағалы қағаздар бойынша міндетті баға белгілеулердің сауда-саттық жүйесінде сауда-саттық күні ішінде одан әрі жариялаудан және/немесе қолдаудан бас тартуға құқылы:
- 1) үлестік/борыштық бағалы қағаздар, инвестициялық үлеспұл қорының үлеспұлдары, ETF бағалы қағаздары және осы атаудағы жаһандық депозитарлық қолхаттары бойынша міндетті баға белгілеудің бес еселенген минималды көлемі *(осы тармақша Биржа Басқармасы 2020 жылдың 30 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*;
 - 2) осы атаудағы мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша міндетті баға белгілеудің үш еселенген минималды көлемі *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*.
- 3.3. Қандай да бір атаудағы бағалы қағаздар бойынша маркет-мейкер, егер осы атаудағы бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілелерінің сауда-саттық күні ішінде жасаған осы Биржа мүшесі қол жеткізілген жиынтық көлемі (ол бұрын жариялаған міндетті баға белгілеу негізінде) осы атаудағы бағалы қағаздар бойынша міндетті баға белгілеудің минималды көлемінен кем болмаса, осы атаудағы бағалы қағаздар бойынша міндетті баға белгілеудің сауда-саттық жүйесінде сауда-саттық күні ішінде одан әрі жариялаудан және/немесе, бұл ретте осы атаудағы бағалы қағаздармен соңғы жасалған мәміле бағасының алдыңғы сауда-саттық күніндегі олар бойынша жабылу бағасынан ауытқуы немесе өткен сауда-саттық күніндегі осы атаудағы бағалы қағаздар бойынша жабылу бағасы болмаған кезде – ағымдағы сауда-саттық күніндегі олар бойынша ашу бағасынан ауытқуы мынадай мәннен асады *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*:
- 1) борыштық бағалы қағаздар ("таза емес" бағаларда сатылатын, борыштық бағалы қағаздарды қоспағанда) бойынша кірістіліктің 5,0 пайыздық нүктесі;
 - 2) "таза емес" бағаларда сатылатын борыштық бағалы қағаздар бойынша 7,0 % *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*;
 - 3) борыштық бағалы қағаздар, инвестициялық үлеспұлдар қорларының үлеспұлдары, ETF бағалы қағаздары және жаһандық депозитарлық қолхаттар бойынша 7,0 % *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымындағы шешімімен енгізілген)*

4 бөлім. МАРКЕТ-МЕЙКЕРДІҢ ЖЕҢІЛДІГІ МЕН СЫЙАҚЫСЫ. АЙРЫҚША ШАРТТАР

- 4.1. Үлестік/борыштық бағалы қағаздар, инвестициялық үлеспұлдар қорының үлеспұлдары, ETF бағалы қағаздары және қандай да бір атаудың жаһандық депозитарлық қолхаттары бойынша маркет-мейкер осы атаудың бағалы қағаздарын сатып алу-сату мәмілелері бойынша, егер осы атаудағы бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілелері бойынша Биржаның комиссиялық алымдары есептелетін күнтізбелік бір ай ішінде оның міндетті баға белгілеулерінің параметрлері 1 схеманың шарттарына сәйкес келсе, Биржаның мүшелік жарналарын, биржалық және клирингілік алымдар туралы ішкі құжатына сәйкес осындай мәмілелерге қолданылатын мөлшерлемеге қатысты 50%-ға азайтылған мөлшерлеме бойынша Биржаның комиссиялық алымдарын төлейді.

Үлестік/борыштық бағалы қағаздар, инвестициялық үлеспұлдар қорының үлеспұлдары, ETF бағалы қағаздары және қандай да бір атаудағы жаһандық депозитарлық қолхаттар бойынша маркет-мейкер осы атаудағы бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілелері бойынша, егер осы атаудағы бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілелері бойынша Биржаның комиссиялық алымдары есептелетін күнтізбелік бір ай ішінде оның міндетті

баға белгілеулерінің параметрлері 2 сызбаның талаптарына сәйкес келсе және оны өз шотынан (өз мүддесі үшін және өз есебінен) жарияласа және/немесе қолдаса, Биржаның комиссиялық алымдарын төлеуден босатылады.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымындағы және 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)

- 4.2. Мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша маркет-мейкер таңдалған сызбаға қарамастан, ол маркет-мейкердің міндеттемелерін орындайтын осы атаудағы бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілелері бойынша Биржаның комиссиялық алымдарын төлеуден босатылады.

Қандай да бір атаудағы мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша маркет-мейкер, ол маркет-мейкер функциясын жүзеге асырмайтын өзге мемлекеттік бағалы қағаздармен сатып алу-сату мәмілелері бойынша Биржаның комиссиялық алымдары, мүшелік жарналар, биржалық және клирингтік алымдар туралы Биржаның ішкі құжатына сәйкес, осындай мәмілелер бойынша қолданылатын мөлшерлемеге қатысты 50%-ға азайтылған мөлшерлеме бойынша төлейді *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*.

Осы тармақтың бірінші және екінші абзацтарының күші Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі шығарған мемлекеттік бағалы қағаздарды сатып алу жөніндегі мәмілелерге қолданылмайды.

- 4.3. Биржаның комиссиялық алымдары есептелетін, бір күнтізбелік ай ішінде міндетті баға белгілеу параметрлері 3 сызбаның шарттарына сәйкес келетін, үлестік бағалы қағаздар бойынша маркет-мейкер Биржаның комиссиялық алымдарын төлеуден босатылады *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*.

Міндетті баға белгілеулерінің параметрлері бір күнтізбелік ай ішінде 3 сызбаның талаптарына сәйкес келетін, үлестік бағалы қағаздар бойынша маркет-мейкер мыналарды ескере отырып, жасалған мәміле бойынша контрагенттен алынған Биржаның комиссиялық алымы сомасының 25% мөлшерінде сыйақы алуға құқылы *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*:

- 1) сатып алу-сату мәмілелер бойынша осы маркет-мейкер контрагент болып табылмайды;
- 2) сатып алу-сату мәмілесі жасалған маркет-мейкердің өтінімі сауда-саттық жүйесіне осындай мәміле бойынша контрагенттің өтініміне қарағанда ертерек берілген және мұндай мәміленің мөлшері 3 000 еселенген АЕК мөлшеріне тең.

- 4.3-1. Міндетті баға белгілеу параметрлері Биржаның комиссиялық алымдары есептелетін күнтізбелік бір ай ішінде 3-схеманың талаптарына сәйкес келетін мемлекеттік бағалы қағаздар бойынша Маркет-мейкер, мыналарды ескере отырып, жасалған мәміле бойынша Контрагенттен алынған Биржаның комиссиялық алымы сомасының 50 % мөлшерінде сыйақы алуға құқылы *(данный абзац изменен решением Правления Биржи от 03 декабря 2020 года)*:

- 1) сатып алу-сату мәмілелер бойынша осы маркет-мейкер контрагент болып табылмайды;
- 2) сатып алу-сату мәмілесі жасалған маркет-мейкердің өтінімі сауда-саттық жүйесіне осындай мәміле бойынша контрагенттің өтініміне қарағанда ертерек берілген және мұндай мәміленің мөлшері номиналды құны бойынша 500 000 000 теңгеге тең.

(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 14 шілдесіндегі шешімімен өнгізілген)

- 4.4. Осы Маманданымның 4.1-4.3-1 тармақтарының қолданысы мыналарға тарамайды *(данный абзац изменен решением Правления Биржи от 14 июля 2020 года)*:

- 1) жекешелендірілетін ұйымдардың мемлекеттік акциялармен жасалатын мәмілелер;
- 2) репо операцияларына қатысты мәмілелер;

- 3) тікелей мәмілелер жасасу әдісімен жасалған бағалы қағаздарды сатып алу-сату мәмілелері;
 - 4) өтеуге дейін 360 күннен кем қалған мемлекеттік бағалы қағаздармен мәмілелер.
- 4.5. Осы Маманданымның 4.3 тармағының екінші абзацына және 4.3-1 тармағына сәйкес маркет-мейкерге сыйақы төлеу Биржа мүшесінің деректемелері туралы Биржа алған Ақпарат және ол төлеуге берген шот, орындалған жұмыстар актісі және шот-фактура негізінде есеп айырысу айынан кейінгі айдың бес жұмыс күні ішінде жүзеге асырылады *(осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 14 шілдесіндегі шешімімен өзгертілген)*.
- Осы тармақтың бірінші абзацында көзделген ұсынылған ақпараттың актуалдылығы үшін жауапкершілік Биржа мүшесіне жүктеледі.
- 4.6. Нәтижесінде Биржа мүшелері бағалы қағаздар бойынша маркет-мейкерлердің міндеттерін орындамаудан немесе тиісінше орындамаудан елеулі қаржылық шығынға ұшырауы мүмкін жағдайлар туындағанда, Биржа Басқармасы шешім қабылдаған күннен бастап 10 сауда-саттық күнінен аспайтын мерзімге Биржа Басқармасы осы Маманданымның қосымшасында белгіленген спрэдтердің ең жоғары мәндерін уақытша кеңейтуге (ұлғайтуға) құқылы *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*.

Бағалы қағаздар бойынша
маркет-мейкердің
маманданымына

ҚОСЫМША

(Осы қосымша Данное приложение включено решением Правления Биржи от 29 октября 2020 года)

**Бағалы қағаздар бойынша міндетті баға белгілеулерді жариялау және қолдау
СЫЗБАЛАРЫ**

Атауы	1 сызба		2 сызба		3 сызба	
Қаржы құралдары	Сатып алуға (сатуға) міндетті баға белгілеулердің көлемі (продажу), АЕК	Спрэдтің максималды мәні	Сатып алуға (сатуға) міндетті баға белгілеулердің көлемі (продажу), АЕК	Спрэдтің максималды мәні	Сатып алуға (сатуға) міндетті баға белгілеулердің көлемі (продажу), АЕК	Спрэдтің максималды мәні
1	2	3	4	5	6	7
Үлестік бағалы қағаздар / инвестициялық үлеспұл қорының үлеспұлдары / ETF бағалы қағаздары / жаһандық депозитарлық қолхаттар (есептесуі қазақстандық теңгемен)	2.000-еселі көлемі	3,0 %	3.000-еселі көлемі	1,0 %	3.000-еселі көлемі МРП	Ең үздік бағамен баға белгілеулерді қолдау ¹

¹ Ең үздік бағалар деп сауда-саттыққа қатысушылардың басқа өтінімдеріне қатысты бағалар түсініледі, яғни маркет – мейкердің сатып алуға өтінімінің бағасы ең жоғары, ал сатуға барлық өтінімдердің ішіндегі – ең төмен болуы тиіс.

Маркет-мейкерлер қызметінің ережелері

Инвестициялық үлеспұлдар қорының үлеспұлдары (есептесуі АҚШ долларымен)	13 500 АҚШ доллары	3,0 %	-	-	-	-
Борыштық бағалы қағаздар	1.000- еселі көлемі (мәмілелер бойынша есеп айырысулар қазақстандық теңгемен жүзеге асырылатын облигациялар үшін) немесе 5.000 АҚШ доллары (мәмілелер бойынша есеп айырысулар АҚШ долларымен жүзеге асырылатын облигациялар үшін)	Міндетті баға белгілеулердің кірістілік мәндері арасындағы 2,0 пайыздық нүкте немесе "таза емес" бағалармен саудаланатын мерзімсіз борыштық және борыштық бағалар бойынша міндетті баға белгілеу үшін сатып алуға арналған міндетті баға белгілеу бағасының 3,0%-ы	-	-	-	-
Государственные ценные бумаги	50.000-еселі көлемі	100.000-еселі көлемі	Міндетті баға белгілеулердің кірістілік мәндері арасындағы 1,0 пайыздық тармақ немесе "таза емес" бағалармен саудаланатын борыштық баға бойынша міндетті баға белгілеу үшін сатып алуға міндетті баға белгілеу бағасының 2,0%-ы	Номиналды құнымен 500.000 000 теңге	Сатып алуға міндетті баға белгілеудің бағасынан 1 %	
Атауы	1 сызба		2 сызба		3 сызба	

Маркет-мейкерлер қызметінің ережелері

Қаржы құралдары	Саны, дана	Спрэдтің максималды мәні	Саны, дана	Спрэдтің максималды мәні	Саны, дана	Спрэдтің максималды мәні
<p>Үлестік бағалы қағаздар / ETF бағалы қағаздары / жаһандық депозитарлық қолхаттар (есептесуі АҚШ долларымен)</p> <p><i>(осы ұяшықтың мәтіні Биржа Басқармасының 2020 жылғы 11 желтоқсандағы шешімімен өзгертілген)</i></p>	1.2-1 тармаққа сәйкес есептелген саны	3,0 %	-	-	-	-

Маркет-мейкерлер
қызметінің ережелеріне

3 қосымша

Фьючерстер бойынша маркет-мейкердің МАМАНДАНЫМЫ

1 бөлім. МІНДЕТТІ БАҒА БЕЛГІЛЕУЛЕРГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

- 1.1. Қандай да бір атаудың фьючерстері бойынша маркет-мейкердің ең үздік міндетті баға белгілеуінің ең аз көлемі барлық орындау мерзімдері бойынша 100 АЕК құрайды.
- 1.2. Барлық орындау мерзімі бойынша қандай да бір атаудың фьючерстері бойынша міндетті баға белгілеулер үшін спрэдтің ең жоғарғы мәні 2 құрайды %.

2 бөлім. ТАЙМ-АУТТЫҢ ШАРТТАРЫ

- 2.1. Фьючерстер бойынша тайм-аутты сауда-саттық күннің кез келген уақытында пайдалануға болады.
- 2.2. Қандай да бір атаудағы фьючерстер бойынша тайм-ауттың максималды жалпы ұзақтығы бір сауда-саттық күні ішінде 30 минутты құрайды.

3 бөлім. МАРКЕТ-МЕЙКЕРДІҢ ҚОСЫМША ҚҰҚЫҚТАРЫ

- 3.1. Биржа мүшесі сауда-саттық күн барысында қандай да бір атаудағы фьючерстерді (ол бұрын жариялаған міндетті баға белгілеулерінің неізінде) сатып алу-сату мәмілелерінің қол жеткізген жиынтық көлемі осы атаудағы фьючерстер бойынша ең үздік баға белгілеуінің минималды көлемінен кемінде екі еселі көлемін құраса, осы атаудағы фьючерстер бойынша маркет-мейкер сауда-саттық жүйесінде осы атаудағы міндетті баға белгілеулерін әрі қарай жариялаудан және/немесе қолдаудан бас тартуға құқылы.

4 бөлім. МАРКЕТ-МЕЙКЕРДІҢ СЫЙАҚЫСЫ

- 4.1. Қандай да бір атаудағы фьючерстер бойынша Маркет-мейкер Биржаның комиссиялық алымдарын төлеуден босатылады.
- 4.2. Биржа маркет-мейкер мәртебесіне иеленген Биржа мүшесіне қандай да бір атаудағы фьючерстер бойынша жасалған мәміле бойынша контрагенттен алынған комиссиялық алым сомасының 50 % мөлшерінде сыйақы төлейді.
- 4.3. Биржа Басқармасы фьючерстер нарығының жай-күйін осы нарықтың әртүрлі параметрлеріне, оның ішінде фьючерстер бағасының ауытқу шамасына байланысты қалыпты немесе құбылмалы деп дербес анықтайды.

Биржа Басқармасы фьючерстер нарығының жай-күйін құбылмалы деп тану туралы фьючерстер бойынша маркет-мейкерлерден алынған (еркін нысанда жасалатын) өтініштердің негізінде фьючерстер нарығының жай-күйін құбылмалы деп айқындауға да құқылы.

4.4. Фьючерстер бойынша маркет-мейкерлерге Ережелердің 6 бабында белгіленген жауапкершілік қолданылмайды.

Осы тармақтың бірінші абзацында белгіленген айрықша шартты Биржаның Директорлар кеңесі, фьючерстер нарығындағы өтімділіктің өзі айқындаған деңгейіне жеткен соң, алып тастауға тиіс.

4.5. Қандай да бір атаудағы фьючерстер бойынша маркет-мейкер мәртебесіне иеленген, Биржа мүшесі:

- 1) маркет-мейкердің кез келген міндетін бір күнтізбелік ай ішінде үш рет бұзғаны үшін осы Маманданымның 4.2 тармағында белгіленген сыйақы алу құқығынан айырылады;
- 2) маркет-мейкердің кез келген міндетін бір күнтізбелік ай ішінде бұзудың төртінші жағдайы үшін, сауда-саттық бөліміне жетекшілік ететін, Биржа Басқармасының мүшесі Биржаның осы мүшесін маркет-мейкер мәртебесінен мәжбүрлеп айыру туралы өкім шығаруға құқылы (*осы абзац Биржа Басқармасының 2020 жылдың 09 маусымындағы шешімімен өзгертілген*).

Шетел валюталары бойынша маркет-мейкердің МАМАНДАНЫМЫ

1 бөлім. МАРКЕТ-МЕЙКЕРГЕ (МАРКЕТ-МЕЙКЕР БОЛУҒА ҮМІТКЕРГЕ) ЖӘНЕ МІНДЕТТІ БАҒА БЕЛГІЛЕУЛЕРГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

- 1.1. Шетелдік валюта бойынша қандай да бір қаржы құралы бойынша маркет-мейкер мәртебесіне иеленген Биржа мүшесінің меншікті капиталы АЕК-тің 1.000.000 еселенген мөлшерінен кем болмауға тиіс.
- 1.2. Егер Биржаның Директорлар кеңесінің шешімімен шетел валютасы бойынша қандай да бір қаржы құралына қатысты өзгесі белгіленбесе, шетел валютасы бойынша қаржы құралын сатып алуға (сатуға) арналған ең үздік міндетті баға белгілеудің ең төменгі көлемі:
 - 1) Америка Құрама Штаттарының доллары (бұдан әрі - доллар) бойынша және долларға қатысты валюталық своп операциялары / шетел валютасымен операциялар бойынша - 500.000 долларды *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен тлықтырылған)*;
 - 2) Ресей Федерациясының рублі (бұдан әрі – рубль) бойынша және рубльге қатысты шетел валютасымен операциялар бойынша:
міндетті баға белгілеулерді жариялау және қолдаудың 1 сызбасы бойынша – 5.000.000 рубльді;
міндетті баға белгілеулерді жариялау және қолдаудың 2 сызбасы бойынша – 20.000.000 рубльді;
(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 29 қазанындағы және 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)
 - 3) Қытай Халық Республикасының юані (бұдан әрі – юань) бойынша және юаньға қатысты операциялар бойынша – 100.000 юаньды құрайды *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*.
- 1.3. Спрэдтің максималды мәні:
 - 1) доллар бойынша міндетті баға белгілеулер үшін – 0,3 теңге *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*;
 - 2) міндетті баға белгілеулерді жариялау және қолдаудың таңдалған сызбасына қарамастан рубль бойынша міндетті баға белгілеулер үшін – 0,01 теңге *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 29 қазанындағы шешімімен өзгертілген)*;
 - 3) юань бойынша міндетті баға белгілеулер үшін – 0,07 теңге;
 - 4) валюталық своп операциялары / долларға, рубльге және юаньға қатысты шетел валютасымен операциялар үшін – міндетті баға белгілеулердің кірістілік мәндері арасында 1.5 пайыздық нүкте *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен толықтырылған)*.
- 1.4. Нәтижесінде Биржа мүшелері шетелдік валюта бойынша қандай да бір қаржы құралы бойынша маркет-мейкерлердің міндеттерін тиісінше орындаудан елеулі қаржылық шығынға ұшырауы мүмкін жағдайлар туындағанда, Биржа Басқармасы уақытша, 10 (он)

сауда күннен аспайтын мерзімге осы Маманданымның 1.3 тармағында белгіленген осы атаудың қаржы құралы бойынша міндетті баға белгілеулер үшін спрэдтің максималды мәнін екі еседен асырмай арттыруға құқылы.

2 бөлім. ТАЙМ-АУТТЫҢ ШАРТТАРЫ

- 2.1. Шетел валюталары бойынша тайм-аут сауда-саттық сесиясының барысында кез келген уақытта пайдаланылуы мүмкін.
- 2.2. Тайм-ауттың максималды жалпы ұзақтылығы келесідей уақытты құрайды:
 - 1) бес минут – есеп айырысу мерзімі сауда-саттық күні жүзеге асырылатын және юаньға қатысты шетел валютасымен операциялар бойынша қандай да бір қаржы құралы бойынша *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен өзгертілген)*;
 - 2) 60 минут – есеп айырысу мерзімі сауда-саттықтан кейінгі келесі жұмыс күні және екінші жұмыс күні жүзеге асырылатын валюталық своп операциялары / долларға, еуроға және рубльге қатысты шетел валютасымен операциялар бойынша қандай да бір қаржы құралы бойынша *(осы тармақша Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен толықтырылған)*.

3 бөлім. МАРКЕТ-МЕЙКЕРДІҢ ҚОСЫМША ҚҰҚЫҚТАР

- 3.1. Биржа мүшесі сауда-саттық күн барысында қандай да бір шетел валютасы бойынша қаржы құралы (ол бұрын жариялаған міндетті баға белгілеулерінің неізінде) сатып алу-сату мәмілелерінің қол жеткізген жиынтық көлемі осы қаржы құралы бойынша ең үздік міндетті баға белгілеуінің минималды көлемінен кемінде бес еселі көлемінен кем құрамаса, осы атаудағы шетел валютасы бойынша қаржы құралы бойынша маркет-мейкер сауда-аттық жүйесінде осы атаудағы қаржы құралы бойынша міндетті баға белгілеулерін әрі қарай жариялаудан және/немесе қолдаудан бас тартуға құқылы.

4. МАРКЕТ-МЕЙКЕРДІҢ ЖЕҢІЛДІКТЕРІ. АЙРЫҚША ШАРТТАР

- 4.1. Шетел валюталары бойынша маркет-мейкерлер үшін мүшелік жарналар, биржалық және клирингтік алымдар туралы Биржаның ішкі құжатымен ай сайынғы мүшелік жарналарды төлеу бойынша жеңілдіктер белгіленуі мүмкін *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 30 маусымындағы шешімімен өзгертілген)*.
- 4.2. Шетел валюталары бойынша қаржы құралдары бойынша маркет-мейкерлерге Маркет-мейкерлер қызметінің ережелерінің 5 бабы 2-тармағының күші қолданылмайды.
- 4.3. *(Осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 03 желтоқсанындағы шешімімен алып тасталған)*.
- 4.4. Егер Биржа қандай да бір сауда-саттық күнінде есептесуі сауда-саттық күнінде жүзеге асырылатын рубль және/немесе юань бойынша қаржы құралы бойынша сауда-саттық өткізбесе, маркет-мейкер осы сауда-саттық күні юань бойынша қаржы құралы бойынша міндетті баға белгілеулерді қолдамауға құқылы *(осы тармақ Биржа Басқармасының 2020 жылдың 29 қазанындағы шешімімен толықтырылған)*.